

би уникален случай, аз поне не познавам подобно нещо. Тук му мястото да отбележа, че макар и при три Яворови стихотворения (и една драма) да са вдъхновени от Мина Тодорова, той не ѝ посвещава нито едно. Най-вероятно е Яворов да се е побоял да не би още веднъж да раздразни социалните предрасъдци на чорбаджийското семейство Тодорови, а пък и цялото тогавашно общество.

Посредством своите посвещения Пейо Яворов изпраща своето “сбогом” към онези, които е обичал и са го обичали, били са край него и в живота, и в литературата, и до последния му час; и приятелите, и писателите, и близките роднини; и живите и мъртвите; и всички, които той е съзирал в своята ослепяла за света навън, но изгаряща от спомени и кошмари страдална душа. Историята обаче не свършва дотук...

Колкото и да звучи невероятно, второто издание на “Подир сенките”, тъй както го е стъкмил самият автор, който при това е поет прочут в национален мащаб, не е публикувано от никое българско книгоиздателство в продължение на цели дванадесет години! До такава степен е било силно злоещото обществено и политическо влияние на г-жа Екатерина Каравелова... Книгата “Подир сенките”, както е подредена, поправена и подготвена за печат от Яворов, се появява чак през 1926 г. в издателството на Иван К. Божинов (приятел на Крачоловия род). Книгата стриктно възпроизвежда проекта от 1914-та, като във втория ѝ раздел влизат и други Яворови стихотворения, а също и неговите преводи на Метерлинк. Книгата е озаглавена: “Съчинения на П. К. Яворов. Пълно събрание. Том I. Стихотворения” - но втори том не излиза. За първи път “Подир сенките” се публикува във вид, подобаващ за поет-класик (голям предговор, бележки и коментар на Вл. Василев) през 1934 г. от реномираното книгоиздателство “Хемус”.

Х.

Въпреки че между първата и последната творба в “Подир сенките” лежи период от десет години (от април 1899 до септември 1909), книгата е *монолитна*, единна и същевременно е жив ансамбъл от гласове, ритми и мелодии, калейдоскоп от разноцветни, ярки багри, полифония от теми, мотиви, чувства, идеи, меч-